

[Christmas Møller.]

Lovgivning, og vi er ikke at faa til at stemme, hverken her eller i det andet høje Ting, for andet Forslag end det, der angives ved det Ændringsforslag, vi har fremsat i Udvalget.

Rager: I 1787 ønskede den russiske Kejsersinde Katarina II at foretage en Rejse ned til de sydlige Provinser i Rusland for at se, hvordan de blev styret. Det var en hende meget nærstaaende Personlighed ved Navn Potemkin, hun havde overladt Styrelsen af disse Provinser paa hendes Vegne. Hun meddelte ham i nogenlunde god Tid — det var hun nødt til, som Befordringsmidlerne dengang var —, at hun agtede at komme, og han fik uhyre travlt. Han fik beskikket sine Provinser, og da hun kom derned og blev ført ad de rette Veje og paa rette Maade gennem disse Provinser, fandt hun, at alt var saare godt. Der bestod jo i Forvejen et godt Forhold mellem de to, saa hun havde sikkert heller ikke lukket Øjnene mere op end højst nødvendigt.

Jeg maa i Dag erkende, at Historien gentager sig. Potemkin-Kulisserne er ved Behandlingen af dette Lovforslag stillet op af Grundejerforeningerne i København med en Behændighed og en Elegance, som man maa misunde dem. Der var jo en enkelt Grundejer, der som Tyren i Porcelænsbutikken brød gennem en af Kulisserne i et vist Øjeblik, men, som det allerede er fortalt i Dag, blev denne danske Hr. Sørensen hurtigst muligt proppet tilbage, og hurtigst muligt blev Kulisserne repareret og malet op ude i Sommerstedgade, eller hvor det nu var. Og saa mødte Katarina II og saa paa det. Katarina II er det ærede Medlem Hr. Elgaard og det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt eller nu i Dag den konservative Reserveordfører i dette Spørgsmaal, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller. De mødte op, og saa blev der lavet det, jeg vil betegne som Statistik paa en Pølsepind. Og derefter siger de højtærede Partier: Intet som helst er bevist her med Hensyn til, at en fortsat Huslejelovgivning skulde være nødvendig i Storkøbenhavn.

Nu er jeg slet ikke saa ked af den Statistik, der her er lavet, for den viser nemlig ikke saa lidt. Den viser for det første, hvor stor Huslejestigningen kan blive, endogsaa naar den Organisation, som ønsker Huslejeloven bort, af al Kraft har sat ind paa at forhindre, at en Stigning overhovedet skete. Den viser endogsaa, hvor stærk Organisationens Autoritet er, idet den tvinger den ubehændige, der ikke

har forstaaet, hvad han skulde, til at foretage et Tilbagetog. Men trods dette er der en Stigning af den Art, som Statistikken viser, og det finder jeg særlig Grund til at gøre opmærksom paa, fordi jeg maaske ved de Udtalelser, jeg har fremsat tidligere under Sagens Behandling, har været paa den forkerte Side i min Bedømmelse. Jeg sagde den Gang, at jeg jugerede en Huslejestigning i alt paa ca. 10 Mill. Kr., men jeg ser jo, at Procenterne tyder paa, at den bliver en Del højere.

Nu forsøger man fra de Sider, hvor man ikke ønsker den fortsatte Beskyttelse, at forplumre Sagen paa den Maade, at man siger: Det er et Privilegium til en lille Del af Københavns Befolkning, efterhaanden er jo saa mange Lejligheder blevet fri, ogsaa i de gamle Huse. Ja, hvis er Skylden? Skylden for, at dette er sket, er at finde hos de samme, som i Dag vil tage den sidste Rest af Beskyttelsen bort, en Rest, som nu slet ikke er saa lille, idet den omfatter 100 000 Lejligheder, og 100 Kr. om Aaret pr. Lejlighed er ogsaa Penge. Det ærede Medlem Hr. Elgaard saa stort paa det i Dag, han fandt, at det ikke var noget videre omfattende Spørgsmaal. Jeg kan forsikre det ærede Medlem om, at københavnske Borgere anser det for et ret omfattende Spørgsmaal.

Hvad er det egentlig, der her er ved at ske? Er det et betrængt Erhverv, som i denne Tid, hvor Rigsdagen paa forskellige Omraader har ment det nødvendigt at fremskaffe Støtte til det ene eller det andet Erhverv, melder sig her? Nej, det er en af Guder og af Mennesker benaadet og privilegeret Stand, til hvis Berigelse det danske Samfund gennem Aarene har arbejdet, desværre uden at foretage de egnede og naturlige Skatteforanstaltninger. Forholdet er jo det, at hver Gang Byen vokser, hver Gang nye Trafiklinier anlægges, hver Gang et Erhverv udvikler sig, da stiger Værdien af de gamle Huse, og da har det Gang paa Gang været muligt, gennem Omdannelse af gamle Lejligheder til Kontorbrug, yderligere at faa sat Prisen op paa Lejligheder, som i og for sig ellers ikke kunde berettigede til en Forhøjelse, men som paa Grund af deres Beliggenhed maatte blive foretrukket — ikke noget, som den paagældende Grundejer har sørget for, men noget, som ligger i Samfundsudviklingen. Efterhaanden bundfældes saa disse Værdier, man har stadig lagt deres Forrentning som en Byrde paa det arbejdende Samfund, og naar de paagældende Ejendomme senere skal eksproprieres af det offentlige for at